

L'oposició

Són diversos els substantius que s'usen com a nucli de grups de mots que poden considerar-se locucions prepositives, encara que no hagin estat inventariats com a tals als reptoris corresponents. Observem, així, que a l'article «oposició» del Diccionari Fabra no s'indica que aquest substantiu hagi format cap d'aquestes locucions. (A la Gran Enciclopèdia Catalana s'indica només la locució adverbial *en oposició*, que és un terme especialitzat d'electricitat) D'altra band, aquestes locucions prepositives formades amb un substantiu com a mot principal, no sempre s'obtenen amb el reforç de les mateixes preposicions febles —*a, en, amb, de i per*—, normalment dues, l'una abans del substantiu i l'altra després, per la qual cosa s'originen sovint vacil·lacions quant a la intervenció d'aquestes preposicions febles en aquest grup de mots que hem dit que poden considerar-se locucions prepositives.

Si bé, doncs, l'article «oposició» del Diccionari Fabra no ens aclareix amb quines preposicions febles aquest substantiu forma una locució, trobem abundants exemples del seu ús al llarg de tota l'obra que ens donen la solució adequada. Efectivament: si bé el Diccionari Fabra no indica, com és natural, els antònims o mots de sentit contrari d'aquell que defineix, sí que precisa el significat especial amb què són usats certs mots per mitjà de la indicació de la seva antonímia, és a dir, del

mot que té un significat oposat en aquell cas concret o especial d'aplicació. I observem que ho fa, indistintament, per mitjà de les locucions *o*, si es vol, expressions *en oposició a* i *per oposició a*: *agrest en oposició a ciutadà, animal irracional en oposició a home, conill de bosc en oposició a conill de corral, malaltia aguda per oposició a malaltia crònica, la natura humana per oposició a natura divina, any civil per oposició any astronòmic, dit (depervaller) de la gent de terra baixa per oposició a la de muntanya*. Cal indicar, a més, que amb el mateix valor el Diccionari Fabra fa servir també d'altres solucions: *So oposat a soroll, caminar per terra (terrenejar) oposat a caminar per roca, pedres, sorra, etc., terrenal en contraposició a celestial, terrestre oposat a celeste, terrestre oposat a marítim, terrestre oposat a aquàtic, terrisa (olles, casoles, cànirs, etc.) en contraposició a pisa, porcellana, etc.*

Malgrat, doncs, que atribuïm a cada preposició la funció d'indicar uns determinats tipus de relació ben precisos, comprovem com, en alguns casos poden convenir indistintament dues preposicions com *en* i *per*, que ens semblen més aviat allunyades de significació. Vegem-ne un altre ca, d'aquest ús indistint, amb exemples del mateix Diccionari Fabra: *En càstig, faràs això. Per càstig, no sortiràs de casa.*